

Laksekvoter for fiskesæsonen 2019

Sivebæk, Finn; Eg Nielsen, Einar; Koed, Anders

Publication date:
2019

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Sivebæk, F., Eg Nielsen, E., & Koed, A. Laksekvoter for fiskesæsonen 2019

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Laksekvoter for fiskesæsonen 2019

tirsdag 19 mar 2019

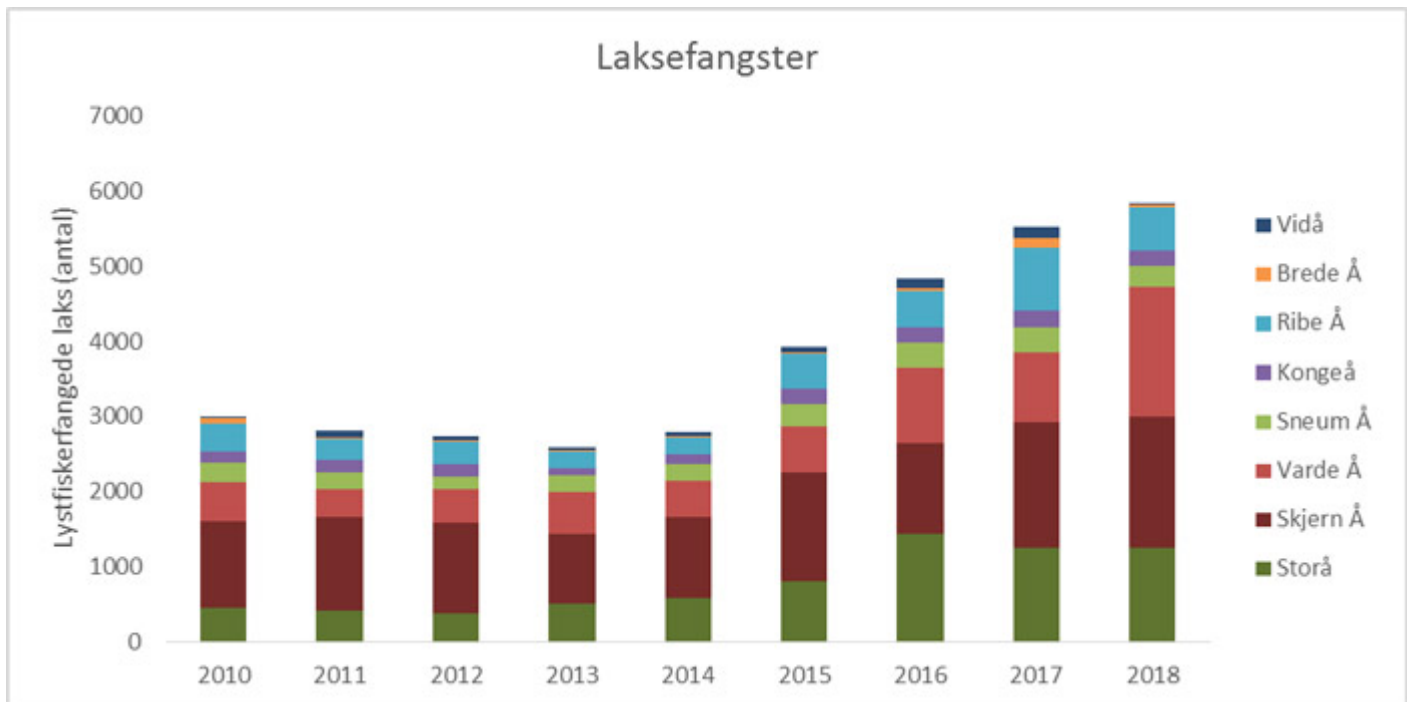
|

Der er nu udmeldt laksekvoter for fiskesæsonen 2019 for alle laksevandløb i Vestjylland. Fiskeristyrelsen, som er myndighed på området, har på baggrund af biologisk rådgivning fastlagt, hvor mange laks der må hjemtages fra 8 vestjyske åer.

Laksebestandene bliver større, når man genskaber naturlige forhold i vandløbene

Der bliver brugt mange ressourcer på at bevare og styrke laksebestandene. Kommunerne laver vandplansprojekter til gavn for bestandene, ligesom lystfiskerforeningerne årligt gennemfører projekter, som genskaber egnede gyde- og opvækstområder. Effekten af de mange vandløbsprojekter afspejler sig i det stigende antal lystfiskerfangede laks siden 2010.

Laksesæsonen 2018 viste en stigning i antal fangede laks, så den samlede fangst blev det højeste, der er målt, siden den obligatoriske indrapportering af fangster blev indført i 2010, se figur 1.

Figur 1. Laksefangster i 8 vestjyske vandløb i perioden 2010-2018. Fangster for de enkelte år viser den samlede fangst af både hjemtagne og genudsatte laks i de enkelte vandløb.

Fiskepleje er en forudsætning for at få tildelt kvote

For at lystfiskersammenslutninger kan få tildelt laksekvoter er det en forudsætning, at de deltager aktivt i restaureringsprojekter, hvilket er fastsat i de bekendtgørelser, der gælder for lakseforvaltningen. Bestandene er stadig i høj grad baseret på udsætninger af opdrættede ½-års og 1-års laks, så derfor er det meget vigtigt at fortsætte og udbygge indsatsen, der giver fiskene bedre gyde- og opvækstområder. Der skal være mange gydefisk, som sikrer en stor genetisk variation i bestandene, for at de kan tilpasse sig de udfordringer, som laksen står overfor, herunder klimatiske ændringer.

Laksekvote i Storå

Bestanden og fangsterne har i Storå har stabiliseret sig på et relativt højt niveau. En undersøgelse af lakseopgangen i 2018 viste dog en mindre opgang af laks end ved undersøgelsen i 2015.

Udsætningerne i Storå ophørte i 2017. Dermed kan opgangen af grilse (små laks) i 2019 være påvirket af, at udsætningerne er stoppet. DTU Aquas opgangsundersøgelse i 2018 viste, at 40 % af bestanden stammer fra udsætninger. Når denne andel "mangler" fremadrettet, betyder det en nedgang i bestanden, med mindre den naturlige produktion er øget tilsvarende.

Andelen af laks, der bliver fanget på naturligt agn og efterfølgende genudsat, er stigende, hvilket sandsynligt kan føre til en højere dødelighed ved genudsætning. Der vil være øget fokus herpå fremadrettet.

Da udsætningen af laks i Storå-systemet er ophørt, er laksebestanden nu udelukkende afhængig af naturlig reproduktion og gode passageforhold for laksens vandringer. Derfor er det vigtigt, at kvoten sikrer en stor mængde gydelaks til at udnytte produktionspotentialet. I 2019 er laksekvoten for Storå den samme som i 2018.

[Se laksekvoten for Storå 2019](#)

Laksekvote i Skjern Å

I 2018 var fangsten forholdsvis høj, og lakseopgangen er vurderet til at være på samme niveau som i 2017. Undersøgelser af smoltudtrækket i vandsystemet har vist en stigende tendens, men potentialet er langt større end den nuværende produktion. Det er af stor betydning for laksebestanden, at de udtrækkende smolt har fri passage frem til havet. Ligeledes har prædation fra skarv betydning for opgangens størrelse. Undersøgelser har vist høj dødelighed for smoltene ved passage af Ringkøbing Fjord. Igennem årene er der iværksat flere initiativer, der skal fremme skånsomt fiskeri, herunder begrænset fiskeri med naturligt agn, og senest et antal nye lokale regler gældende fra og med 2019.

Grilseandelen i 2018 var høj, hvilket indikerer, at opgangen af mellemlaks kan blive relativ stor i 2019. Der skal laves opgangsundersøgelse i Skjern Å i 2019, og den opdaterede vurdering af størrelsen på opgangen vil være et vigtigt element i den fremtidige kvotefastsættelse.

Bestanden af laks i Skjern Å består fortsat af en stor andel af opdrættede laks. Med henblik på at øge den naturlige produktion, så andelen af vilde laks stiger, er det centralt at sikre en stor naturlig gydebestand i åen. I forbindelse med hjemtagning af laks fra Skjern Å-systemet skal der udtages en vævs- og skælprøve fra de hjemtagne laks med henblik på at samle viden om fiskenes livsstrategi og genetik. Læs mere om [metode og retningslinjer for prøvetagningen](#).

I 2019 er laksekvoten for Skjern Å forhøjet i forhold til 2018.

[Se laksekvoten for Skjern Å 2019](#)

Laksekvote i Varde Å

Fangsterne i 2018 var de højeste, der er registreret i Varde Å-systemet, og fangsterne repræsenterer også den største stigning blandt samtlige laksevandløb i 2018.

DTU Aqua laver i samarbejde med lystfiskerne et [catch & release-forsøg med mærkning og genudsætning af fangne laks i Varde Å](#). Her skal lystfiskerne være opmærksomme på også at indrapportere om den fangne laks var mærket med et spaghetti-mærke. Endvidere bliver lakseopgangen undersøgt i Varde Å i 2019.

Andelen af laks, der bliver fanget på naturligt agn og efterfølgende genudsat, er stigende, hvilket sandsynligt kan føre til en højere dødelighed ved genudsætning. Der vil være øget fokus herpå fremadrettet.

Varde Å Sammenslutningen har lavet nye retningslinjer og anbefalinger for skånsomt fiskeri, som man skal være opmærksom på. Se afsnittet "Nye lokale regler og retningslinjer for fiskeri i 2019".

Den hidtidige høst-rate har været relativt lav, og fangsterne har været stigende. Da andelen af grilse desuden var høj i 2018, er der er således grundlag for at antage, at bestanden er stigende og i en positiv udvikling.

I 2019 er laksekvoten forhøjet i forhold til 2018.

[Se laksekvoten for Varde Å 2019](#)

Laksekvote i Sneum Å

I Sneum Å var laksefangsterne i 2018 lavere end i de foregående år, men fangsterne har været relativt stabile igennem de sidste 4 år. Passageforholdene, især i Holsted Å, er stadig dårlige og laksene er derfor hindret fri adgang til egnede gyde- og opvækstområder.

I 2019 er laksekvoten for Sneum Å den samme som i 2018.

[Se laksekvoten for Sneum Å 2019](#)

Laksekvote i Kongeå

Fangsterne er relativt stabile på trods af, at bestanden er forholdsvis lille. I 2017 blev opstemningen ved Jedsted Mølle fjernet. I flere hundrede år har denne opstemning hindret, at fisk kunne vandre frit mellem havet og de mange gyde- og opvækstområder i Kongeå-systemet. Potentialet i Kongeå er stort, fordi hovedløbet stort set er ureguleret og har mange naturlige levesteder for fisk som laks, ørred og stalling. Den genskabte fri passage til gydeområderne betyder, at laksen får bedre gydesucces, men afkom fra gydningen i 2017 får tidligst effekt på opgangen i 2020/21.

Kongeå ved Jedsted Dambrug. Foto til venstre viser Kongeå, da opstemningen skabte en langsomt flydende opstuvningszone og hindrede, at fisk kunne passere selve opstemningen. Foto til højre viser, at Kongeåen nu løber uden om opstemningsanlægget, og der er genskabt naturlige forhold, som fisk kan fri passere både op- og nedstrøms. Jedsted Dambrug er i dag et modeldambrug, og produktionen er større end tidligere.

Den fri passage for fisk ved Jedsted har imidlertid også betydet, at smoltene og nedfaldsfisk kommer frem til havet, da både opstemningen og den relaterede opstuvningszone blev fjernet i 2017. Dermed har smoltene i foråret 2018 haft fri vandring til havet, hvilket givetvis har øget antallet af smolt, der når i havet i forhold til tidligere. Det kan forventes at påvirke opgangen af grilse positivt i 2019.

Der er behov for at sikre en tilstrækkelig gydning, efter at laksene har fået adgang til store gyde- og opvækstområder, for at optimere mulighederne for en gunstig bestandsudvikling. Forholdene kan mange steder optimeres, for at sikre laksenes gydning og forbedre opvækstbetingelserne for yngel og ungfisk.

Kongeåen er altså i en fase, hvor større kvoter kan realiseres, når der ses en tydelig fremgang i bestanden. Tiden må vise, hvornår bestanden responderer på de tiltag, der er sket til gavn for fiskebestandene. På den baggrund er kvoten for Kongeå uændret i 2019.

Laksekvoten for Kongeå i 2019 er den samme som i 2018.

[Se laksekvoten for Kongeå 2019](#)

Laksekvote i Ribe Å

Lystfiskernes fangster var lavere i 2018 end i 2017, hvilket kan indikere en reduceret opgang. Andelen af grilse i 2018 var høj, så der kan forventes en relativ stor opgang af mellemlaks i 2019.

I Ribe Å-systemet er der sket en række forbedringer, som har skabt passage til flere gyde- og opvækstområder. Effekten af disse tiltag forventes at føre til en fortsat fremgang i den naturlige bestand. Der udsættes stadig både ½-års og 1-års laks i Ribe Å, men laks fra naturlig gydning udgør en større andel af opgangen end tidligere.

I 2019 er laksekvoten for Ribe Å den samme som i 2018.

[Se laksekvoten for Ribe Å 2019](#)

Laksekvote i Brede Å

I Brede Å har fangsterne været stigende og nåede sit hidtil højeste niveau i 2017. I 2018 faldt fangsterne til samme niveau som de tidligere år. Der bliver løbende restaureret i dele af vandsystemet med henblik på at øge den naturlige reproduktion af laks og ørred. Laksebestanden bør være på et stabilt niveau, før der sker væsentlige ændringer i kvoten.

Bestanden er fra og med 2018 understøttet af udsætninger af ½-års laks finansieret af Fiskeplejen.

I 2019 er laksekvoten for Brede Å den samme som i 2018

[Se laksekvoten for Brede Å 2019](#)

Laksekvote i Vidå

Fangst af laks i 2018 var forholdsvis lille i forhold til 2017, dvs. en tilsvarende nedgang i sæsonen 2018 som i Brede Å. Opgangen er relativt lille, og det er vigtigt at sikre, at der er tilstrækkeligt med gydelaks til at udnytte de tilgængelige gydeområder.

Bestanden er fra og med 2018 understøttet af udsætninger finansieret af Fiskeplejen.

Laksekvoten for Vidå i 2019 er uændret i forhold til 2018.

[Se laksekvoten for Vidå 2019](#)

Mange faktorer påvirker størrelsen på laksekvoterne

Laksen er fredet i de større vestjyske vandløb, men Fiskeristyrelsen kan give tilladelse til, at der på baggrund af biologisk rådgivning må hjemtages en mindre del af årets lakseopgang.

I den biologiske rådgivning omkring tildeling af kvoter, som foretages af DTU Aqua, indgår der flere parametre såsom bestandsudvikling, vandløbssystemets potentiale, udsætningsstrategi, bestandens sammensætning af vilde og opdrættede laks, udtræk af smolt fra åen og til de når havet, andelen af grilse (smålags) i bestanden og udvikling i fangster – både på kort og længere sigt. Desuden indgår vurderinger af miljøfaktorer og projekter, som kan påvirke bestandene i op- eller nedadgående retning, f.eks. betydningen af spærringer, skarvprædation og vådområder.

[Læs om rapporten "Status for laksen og dens forvaltning i Danmark 2017"](#)

Nye lokale regler og retningslinjer for fiskeri i 2019

Lystfiskerne skal være opmærksomme på, at der, ud over regler i bekendtgørelser, også kan være lokale regler. Det gælder for alle de her anførte vandløb, at en lystfisker kun må hjemtage én laks inden for kvoten i de enkelte vandsystemer. Tjek altid reglerne for vandløbet, inden du begynder at fiske.

I 2018 blev vandtemperaturen høj i flere af laksevandløbene, og derfor blev der meldt stop for fiskeri i flere af disse vandløb. Hvis der igen kommer en meget varm sommer, vil dette initiativ, som er til gavn for laksen, også gælde for 2019. Hold dig derfor orienteret på de lokale sammenslutningers hjemmeside, når vandtemperaturen nærmer sig de 18 grader. Læs DTU Aquas anbefalinger for [fiskeri efter laks når vandtemperaturen er 18 grader eller mere](#).

For fiskesæsonen 2019 har nogle sammenslutninger ændret antallet af laks, som den enkelte lystfisker må fange og genudsætte pr. fiskedag og i løbet af hele fiskesæsonen. Eksempelvis er der i Skjern Å-systemet indført begrænsning på fangsterne, så det nu er tilladt maksimalt at fange [2 laks pr. døgn og 15 laks pr. sæson](#). Det betyder, at man ikke må fiske mere, når man har nået den fastsatte grænse. Endvidere er der vedtaget regler for brug af kroge.

Varde Å Sammenslutningen opfordrer til, at man ikke fanger mere end 2 laks pr. dag, samt at man overvejer, om man skal fortsætte fiskeriet i resten af sæsonen, når man i alt har fanget mere end 15 laks i 2019. Varde Å Sammenslutningen henstiller desuden til, at man [fisker særligt skånsomt](#), så snart man har hjemtaget sin laks, og den første af kvoterne (enten smålags eller storlags) er opfisket. At fiske særligt

skånsomt vil sige, at man fisker med små kroge eller enkeltkroge på flue, spinner og naturlig agn, samt at naturligt agn fiskes på spinfluerig.

Af [Finn Sivebæk](#), [Einar Eg Nielsen](#) og [Anders Koed](#), DTU Aqua. Institut for Akvatiske Ressourcer.